

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Skatteudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 31. maj 2021
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Nikolai Pindstrup
Sagsnr.: 2021-0032/17-0077
Dok.: 1971477

Besvarelse af spørgsmål nr. 495 (Alm. del) fra Folketingets Skatteudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 495 (Alm. del), som Folketingets Skatteudvalg har stillet til justitsministeren den 5. maj 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rune Lund (EL).

Nick Hækkerup

/

Niklas V. Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 495 (Alm. del) fra Folketingets Skatteudvalg:

”Af artikelserien ”Svindelmaskinen” fra Jyllands-Posten og Information fremgår det i artiklen ”Politiet advarer i lækket rapport om hvidvask via nye netbanker” bragt i Information den 23. marts 2021, at netbanker giver udfordringer i forhold til kontrol af moms, skat og hvidvask. Vil ministeren – evt. fortroligt – redegøre for, hvordan ministeren agter at følge op på denne rapport og iværksætte tiltag ift. netbanker?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), der har oplyst følgende:

”SØIK kan oplyse, at den i spørgsmålet omhandlede artikel henviser til en temarapport fra juli 2020, som Hvidvasksekretariatet i SØIK har udarbejdet om hvidvask og såkaldte neobanker. Neobanker er en form for digitale banker, der tilbyder oprettelse af konti, hurtige og billige udlandsoverførsler samt udstedelse af debitkort mv. Temarapporten er sendt til de personer, virksomheder og myndigheder, der er underlagt underretningspligt efter hvidvaskloven. Rapporten er endvidere sendt til myndigheder, som rapporten vurderes relevant for.

Formålet med temarapporten er at kortlægge og dele den eksisterende viden om neobanker, herunder hvordan neobanker kan misbruges af kriminelle aktører til hvidvask, for at sikre, at de underretningspligtige og relevante myndigheder understøttes bedst muligt.

Rapporten indeholder endvidere en række opmærksomhedspunkter, som de underretningspligtige og myndighederne skal være opmærksomme på ved behandlingen af sager om hvidvask via neobanker. Det fremgår blandt andet af rapporten, at det er Hvidvasksekretariatets vurdering, at der er et stort potentiale for misbrug af neobanker til hvidvask af kriminelt udbytte, og at sekretariatet aktuelt er i be-

siddelse af oplysninger om, at visse udenlandske betalingstjenester anvendes af kriminelle aktører til hvidvask.

Det fremgår endvidere af rapporten, at det er en udfordring i forhold til udenlandske neobanker, at de indgår samarbejdsaftaler med banker i udlandet, og at underretninger om mistænkelige transaktioner samt tilsynet med virksomhederne hører under udenlandske myndigheder. Desuden er det en udfordring, at udenlandske neobanker anvender danske opsamlingskonti, som er en erhvervskonto tilhørende neobanken, hvor alle transaktioner til konti i neobanken fra Danmark bliver opsamlet, hvorefter pengene bliver videreført til neobanken i udlandet, hvilket besværliggør identificering af modtagere af overførsler, hvor denne oplysning skal rekvireres enten fra neobanken eller f.eks. fra den samarbejdende bank. Endvidere kan det være en udfordring, at der foretages en hurtig oprettelse af kunder i neobanker, hvor bankens kendskab til deres kunder er relativt begrænset, og de derfor har vanskeligt ved at vurdere, om en transaktion er mistænkelig, da de ikke har oplysninger om kundernes privatøkonomiske forhold i relation til f.eks. indkomst, gæld, formue mv.

Det kan afslutningsvis oplyses, at Hvidvasksekretariatet har fokus på udfordringerne forbundet med brugen af neobanker, hvilket også er baggrunden for, at temarapporten er blevet udarbejdet og delt med de underretningspligtige samt relevante myndigheder med henblik på at styrke disses viden og fokus på området. Hvidvasksekretariatet har endvidere afholdt oplæg om konklusionerne fra rapporten for en række interessenter, heriblandt Operativt Myndighedsforum, Finanssektorens Uddannelsescenter samt Toldstyrelsens analyseenhed”.

2. Reguleringen af den finansielle sektor, herunder reguleringen af neobanker, hører under Erhvervsministeriets ressort. Justitsministeriet har på den baggrund indhentet en udtalelse fra Erhvervsministeriet, der har oplyst følgende:

”Erhvervsministeriet har forelagt spørgsmålet for Finanstilsynet, der har oplyst følgende:

”Neobanker er ikke en fast defineret virksomhedstype. I praksis bruges betegnelsen i forhold til banker, som udbyder forskellige bankprodukter udelukkende eller næsten udelukkende via digitale løsninger, f.eks. via app-løsninger, og uden fysisk kundekontakt. Typisk kan kunderne blive kunder og begynde at bruge neobankens produkter på særdeles kort tid, ofte inden for minutter. Neobanker kan tilbyde bankprodukter og kan blandt andet gennemføre betalinger, herunder udlandsoverførsler.

En neobank skal for at kunne drive virksomhed i Danmark have en banklicens udstedt af Finanstilsynet og vil derfor også være under tilsyn, herunder hvidvasktilsyn, af Finanstilsynet. En udenlandsk neobank vil ligeledes være under hvidvasktilsyn af Finanstilsynet, hvis den har etableret filialer eller datterselskaber i Danmark. Finanstilsynet fører således tilsyn med, at danske neobanker og udenlandske neobanker med danske filialer eller datterselskaber overholder reglerne i hvidvaskloven.

En udenlandsk neobank vil derimod ikke være under tilsyn af Finanstilsynet, hvis den ikke er etableret med filial eller datterselskab i Danmark. Den er i stedet under tilsyn af tilsynsmyndigheden i neobankens hjemland, altså det land, hvor neobanken er etableret. Det gælder også, selvom neobanken har danske kunder.

Såfremt Finanstilsynet bliver opmærksom på, at der i Danmark er mistænkelige forhold omkring en udenlandsk neobank, som ikke er underlagt Finanstilsynets hvidvasktilsyn, vil Finanstilsynet rette henvendelse til tilsynsmyndigheden i værtslandet for neobanken og gøre opmærksom på de mistænkelige forhold.”

3. Kriminaliteten bliver mere global, digital og kompleks. Det gælder ikke mindst i forhold til den alvorlige økonomiske og organiserede kriminalitet. Som led i aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 etableres derfor en ny slagkraftig national efterforskningsenhed, hvor de mest specialiserede politi- og anklagerfaglige kompetencer samles. Som en integreret del af den nye nationale efterforskningsenhed etableres der også et formaliseret operativt samarbejde mellem politiet, andre relevante myndigheder og udvalgte private aktører om at bekæmpe og forebygge hvidvask og terrorfinansiering. Myndighederne og de private aktører skal i dette forum kunne drøfte og udveksle nødvendige oplysninger om mistænkelige

forhold, herunder konkrete virksomheder og personer der kan have relation til mere alvorlige sager om hvidvask eller terrorfinansiering.